

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta (HE 249/2020 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Mervi Eskelinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- erityisasiantuntija Laura Niemi, opetus- ja kulttuuriministeriö
- lainsäädäntöneuvos Virpi Korhonen, oikeusministeriö
- lakimies Sonja Vahtera, Lapsiasiavaltuutetun toimisto
- kehittämisspäälikkö Jarkko Lahtinen, Suomen Kuntaliitto
- erityisasiantuntija Minttu Ilveskivi-Hentilä, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- toiminnanjohtaja Eila Seppälä-Vessari, Suomen Lastenhoitoalan Liitto SLaL ry
- varhaiskasvatuksen asiantuntija Merja Korhonen, Suomen Vanhempainliitto ry
- valtuuston puheenjohtaja Tanja Rantala, Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto VOL

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- Tietosuoja-valtuutetun toimisto
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- Opetushallitus
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- Hyvinvointiala HALI ry
- KT Kuntatyönantajat
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuslakia. Esitys tarkentaisi päiväkodin henkilöstön mitoitukselta poikkeamisen alaa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvan velvollisuudesta ilmoittaa havaitsemastaan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen kohdistuvasta epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta sekä ilmoituksen

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

johdosta tehtävistä toimenpiteistä epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Ilmoitusvelvollisuus koskisi varhaiskasvatuslain soveltamisalaan kuuluvaa julkista ja yksityistä toimintaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksen tarkoituksena on täsmentää päiväkodin henkilöstön mitoituksista poikkeamisen perusteita ja lisätä varhaiskasvatuksen ennakollista valvontaa. Valiokunta korostaa, että lasten tarpeita vastaava henkilöstön määrä on varhaiskasvatuksen keskeinen laadun tae. Samoin oleellista on huolehtia ja valvoa, että varhaiskasvatus järjestetään sitä koskevan lainsäädännön mukaisesti lapsen edun periaatetta noudattaen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosesityksin.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus

Henkilöstömitoituksen poikkeamisperusteiden täsmentäminen. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että varhaiskasvatuslain henkilöstömitoitusta koskevaa säännöstä tarkennetaan siten, että siinä nimenomaisesti kielletään säädetystä mitoituksista poikkeaminen henkilöstön poissaolojen takia. Ehdotuksen tarkoituksena on selkeyttää voimassa olevaa säännöstä nykyistä oikeustilaa muuttamatta.

Muutosesityksen taustalla on sivistysvaliokunnan mietinnössään (SiVM 5/2018 vp) ehdottama ja eduskunnan hyväksymä lausuma (EV 67/2018 vp), jonka mukaan päiväkodin henkilöstön mitoituksista poikkeamista koskevan säännöksen toimivuutta ja vaikuttavuutta tulee seurata ja arvioida sekä tarvittaessa ryhtyä lasten edun takaaviin riittäviin lainsäädäntötoimiin.

Valiokunta katsoo, että henkilöstömitoituksesta poikkeamista koskevan säännöksen täsmentäminen esityksen mukaisesti on tarpeellinen, koska nykyisen säännöksen tulkitsemisessa on ollut epäselvyyksiä. Mitoituksista poikkeaminen on lain mukaan mahdollista esimerkiksi tilanteissa, jossa päiväkodissa samaa paikkaa käyttävät lapset ovat satunnaisesti ja lyhyen aikaa paikalla samanaikaisesti. Tähän voi olla tarvetta esimerkiksi lasten vanhempien työvuoron yllättävän muuttumisen vuoksi. Tilapäistä poikkeamista tapahtuu kuitenkin myös tilanteissa, joissa henkilöstöä puuttuu esimerkiksi sairauspoissaolojen takia, vaikka varhaiskasvatuslaki antaa mahdollisuuden poiketa mitoituksista lyhytaikaisesti ainoastaan lapsen hoitoaikoihin liittyvistä syistä.

Valiokunta tunnistaa asiantuntijakuulemisessa esille tuodun huolen, että henkilöstön ennakoi-mattomista ja äkillisistä poissaoloista johtuvissa tilanteissa varhaiskasvatuksen järjestäjät ja tuot-

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

tajat voivat joutua vaikeaan tilanteeseen, ellei sijaisia yrityksistä huolimatta saada. Asiantuntijalausunnoissa on ehdotettu, että ehdottoman vaatimuksen sijasta uusi säännös kirjattaisiin niin, että sijainen tulee pyrkiä saamaan mahdollisimman pian.

Saamansa selvitykseen viitaten valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotettua joustavampi kirjaus saattaa johtaa tilanteisiin, joissa henkilöstön mitoituksesta poiketaan pidempään kuin lyhytaikaisesti. Tämä ei tue lakiesityksen tavoitetta selkeyttää mitoituksista poikkeamisen alaa ja turvata siten päiväkodin henkilöstön mitoituksen toteutuminen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Valiokunta pitää tärkeänä huolehtia siitä, että varhaiskasvatuksen järjestäjillä ja tuottajilla on riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin.

Valiokunta korostaa varmistumista siitä, että mitoitukseen kuuluvan henkilöstön poissaoloja ei korvata siirroilla toisista lapsiryhmistä käyttäen esimerkiksi mitoitukseen kuulumatonta henkilöstöä, kuten erityistä tukea tarvitsevien lasten avustajia. Sijaisjärjestelyt tulee toteuttaa lapsen edun mukaisesti.

Henkilöstön mitoitusta koskevan sääntelyn toimivuus. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että ehdotettu päiväkodin henkilöstömitoituksesta poikkeamista koskeva tarkennus ei poista henkilöstömitoitusta koskevan sääntelyn vaikeaselkoisuutta eikä välttämättä yksin riitä estämään henkilöstön ja lasten suhdelukujen ylityksiä.

Henkilöstömitoitusta koskevan sääntelyn vaikeaselkoisuuteen on kiinnitetty huomiota useissa asiantuntijalausunnoissa ja viitattu siihen, että ongelmana ei välttämättä ole lain noudattamatta jättäminen vaan sääntelyn epäselvyys, jonka vuoksi säännöksiä sovelletaan käytäntöön eri tavoin. Tämä on saattanut aiheuttaa mielikuvan siitä, että lakia ei noudateta. Aluehallintovirastojen toteuttaman valvontaohjelman mukaisen henkilöstömitoitustarkastelun mukaan nykyllä lainsäädännön noudattamatta jättäminen ei näytä olevan ongelma (Varhaiskasvatuksen valtakunnallinen valvontaohjelma 89/2020).

Sääntelyn vaikeaselkoisuutta saattaa aiheuttaa myös lainsäädännössä käytettyjen käsitteiden erilaisuus. Varhaiskasvatuslaissa ei ole osa-aikaista varhaiskasvatusta koskevaa määrittelyä, mutta ko. termi on käytössä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa (1503/2016). Varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain käsitteet saattavat sekoittua keskenään ja aiheuttaa sekaannusta myös henkilöstömitoituksen laskemisessa.

Valiokunnan saamissa useissa asiantuntijalausunnoissa on todettu, että esitettyä säännöksen tarkentamista tehokkaampi keino henkilöstömitoituksen lainmukaiselle toteutumiselle olisi erillisen, enintään 5 tuntia varhaiskasvatuksessa olevien yli 3-vuotiaiden lasten suhdeluvun poistaminen. Sen toteuttaminen maksaa hallituksen esityksen arvion mukaan 44 miljoonaa euroa.

Valiokunta katsoo, että jatkossa on hyvä arvioida mahdollisuutta selkeyttää lainsäädännössä osapäiväisten (alle 5 tunnin osallistuminen) ja samaa paikkaa käyttävien osa-aikaisesti osallistuvien lasten määritelmää. Tarpeellista on myös arvioida sitä, tarkastellaanko suhdeluvun toteutumista esim. toimipaikka-, ryhmä- tai päiväkotikohtaisesti.

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

On huomattava, että varhaiskasvatuksen henkilöstön mitoitusta koskevien nykyisten säännösten yksityiskohtia muuttamalla ei välttämättä saavuteta selkeää ja toimintaa parhaiten palvelevaa sääntelyä. Henkilöstön määrää varhaiskasvatuksessa on säännelty sisällöltään pääpiirteittään samanlaisin säännöksin noin 30 vuoden ajan. Lasten ja perheiden tarpeet ovat muuttuneet ja päiväkodeissa tarvitaan monialaista osaamista. Varhaiskasvatuslain kelpoisuusvaatimukset täyttävän ja mitoituksen piiriin kuuluvan henkilöstön lisäksi tarvetta on esimerkiksi toiminta-, fysio- ja puheterapeuttien antamille palveluille, jotka eivät varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitukseen kuulu eivätkä siten välttämättä näy osana päiväkodeissa toimivia ammattihenkilöitä. Valiokunta pitää tarpeellisenä arvioida varhaiskasvatuksen henkilöstön mitoitusta koskevan sääntelykokonaisuuden toimivuutta sekä lasten ja perheiden että toiminnan järjestäjien ja kaikkien tarvittavien henkilöstöryhmien kannalta.

Valiokunta toteaa, että ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys ja pysyvyys lapsiryhmässä ovat merkittäviä henkilöstön työolosuhteita parantavia tekijöitä. Nämä yhdessä lapsiryhmän pysyvyyden kanssa vaikuttavat myönteisesti varhaiskasvatuksen laatuun, millä on tärkeä merkitys sekä lasten ja perheiden että varhaiskasvatuksen henkilöstön hyvinvoinnin kannalta. Tärkeää on kiinnittää huomiota myös varhaiskasvatuksen johtamisen toimivuuteen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

Valiokunta katsoo, että ehdotettu säännös henkilöstön ilmoitusvelvollisuudesta ja siihen liittyvä kielteisten vastatoimien kieltä siirtävät varhaiskasvatuksen lainmukaisessa toteutuksessa havaittujen puutteiden poistamisen tai korjaamisen sinne, missä ne esiintyvät. Eesityksen mukaisen ilmoitusvelvollisuuden tarkoituksena on vahvistaa varhaiskasvatuksen henkilöstön keinoja puuttua havaittuihin epäkohtiin mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Valiokunta pitää ehdotusta tarpeellisenä.

Henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden voidaan katsoa kehittävän myös varhaiskasvatuksen toimipaikkojen omavalvontakulttuuria. Ehdotus ei estä nykyisten oikeussuojakeinojen käyttöä eikä kavenna jo olemassa olevia epäkohtiin puuttumisen keinoja. Henkilöstön ilmoitusvelvollisuudella ei myöskään ole vaikutuksia muusta lainsäädännöstä tulevien velvoitteiden, esimerkiksi lastensuojeluilmoituksen, tekemiseen.

Valiokunta korostaa varhaiskasvatuksen henkilöstön riittävää kouluttamista, joka koskee uutta ilmoitusvelvollisuutta ja siihen liittyvää salassapitosääntelyä. Koulutuksessa on hyvä kiinnittää huomiota myös henkilöstön sananvapauden ja sitä koskevien rajoitusten oikeudellisiin edellytyksiin palvelussuhteen näkökulmasta.

Asiantuntijalausunnossa on esitetty huoli siitä, että ilmoituksiin sisältyvien tietojen käsittely voi muodostaa korkean riskin ja että ilmoitusvelvollisuus sisältää yhteneväisyyksiä ns. Whistle-blowing-järjestelmän kanssa, jonka on katsottu edellyttävän yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukaista tietosuojavaikutusten arviointia. Valiokunta kiinnittää huomiota tietosuojavaikutusten arviointien tekemiseen. Ehdotuksen mukaisten ilmoitusten osalta rekisterinpitäjänä olevan varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee tehdä tietosuoja-asetuksen 35 artiklassa tarkoitettu vaikutustenarviointi. Valiokunta pitää tarpeellisenä, että opetus- ja kulttuuriministeriö tukee rekisterinpitäjiä em. arviointitehtävässä.

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

Ehdotetun ilmoitusvelvollisuuden säännöksiä on tarpeen selkeyttää yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevin perustein.

Kustannusvaikutukset

Hallituksen esityksessä on arvioitu, että esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia. Henkilöstön mitoituksista poikkeamista koskevan säännöksen muutoksella täsmennetään säännöksen nykyistä sanamuotoa, joten se ei ole uusi velvoite eikä sen katsota muuttavan vallitsevaa oikeustilaa. Arvion mukaan myöskään ilmoitusvelvollisuutta koskevan säännöksen ei arvioida aiheuttavan lisäkustannuksia, mutta hallinnollisen työn todetaan lisääntyvän jossain määrin.

Asiantuntijakuulemisissa on puolestaan katsottu, että sekä henkilöstön mitoituksista poikkeamisen tiukka rajausta että ilmoitusvelvollisuudesta johtuva hallinnollinen työ aiheuttavat varhaiskasvatuksen järjestäjille ja tuottajille lisäkustannuksia. Valiokunta pitää tärkeänä tehdä seurantaesityksen mahdollisista kustannusvaikutuksista.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 §. Lain tarkoitus ja soveltamisala. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan ehdotetun henkilökunnan ilmoitusvelvollisuuden on tarkoitettu ulottuvan myös päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen, mutta tämä jää säännösehdoituksissa epäselväksi. Kun kyse on lakisääteisestä velvollisuudesta, tulee sitä koskevien säännösten olla selkeitä ja yksiselitteisiä, myös lain soveltamisalasta säädettyä. Valiokunta ehdottaa pykälän täsmentämistä siten, että siitä ilmenee selkeästi se, että ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä sovelletaan myös päiväkodissa järjestettävässä esiopetuksessa.

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen johtolauseen muuttamista siten, että siinä otetaan huomioon edellä todettu muutosehdotus.

57 a §. Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus. Valiokunta toteaa, että säännösehdoituksen henkilöllinen ulottuvuus on osin epäselvä. Tämä on ongelmallista erityisesti, kun kyse on lakisääteisestä velvollisuudesta.

Valiokunta saamaansa selvitykseen viitaten ehdottaa, että pykälän 1 momenttia tarkennetaan siten, että varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvalla tarkoitetaan lain 26—30 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä. Edellä mainituissa pykälissä tarkoitetuilla henkilöstöryhmillä voidaan katsoa olevan riittävä asiantuntemus varhaiskasvatuslain sisällöstä ja varhaiskasvatustoiminnan toteuttamisesta. Samalla täsmennetään sitä, ettei ilmoitusvelvollisuus koske esimerkiksi varhaiskasvatuksessa toimivaa avustajaa.

Pykälän 2 momenttia valiokunta ehdottaa selkeytettäväksi siten, että 1 momentissa tarkoitettulla varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvalla tarkoitetaan virka- ja työsuhteisia henkilöitä. Ehdotuksen tarkoituksena on selkeyttää myös sitä, etteivät varhaiskasvatuksen työharjoittelijat ja opiskelijat kuulu ilmoitusvelvollisuuden henkilölliseen soveltamisalaan.

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

Valiokunta katsoo, että pykälän mukaisen ilmoitusvelvollisuuden peruste on sisällöltään täsmennyksellinen, kun ilmoitusvelvollisuus kytketään hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla ainoastaan varhaiskasvatuksen toteuttamiseen kohdistuvaan epäkohtaan tai ilmeisen epäkohdan uhaan. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentin sanamuotoa tarkennetaan siten, että ilmoitusvelvollisuus liittyy varhaiskasvatuslain vastaiseen tilanteeseen.

Pykälän 3 momentin mukaan säännöksessä tarkoitettu ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäätöjen estämättä, jos se on välttämätöntä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Säännöksen sanamuoto jättää epäselväksi salassa pidettävien tietojen antamisen sitomisen sellaisten tietojen antamiseen, jotka ovat perusteluissa kuvatulla tavalla välttämättömiä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ja tilanteen korjaamiseksi. Jos salassa pidettäviä tietoja joudutaan ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi luovuttamaan, voidaan tiedoista luovuttaa vain määrältään ja laadultaan tapauskohtaisesti välttämättömät tiedot.

Valiokunta ehdottaa 3 momentin selkeyttämistä siten, että siitä ilmenee salassa pidettävien tietojen antamisen sitominen sellaisten tietojen antamiseen, jotka ovat välttämättömiä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ja epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Valiokunta korostaa ilmoitusvelvollisuutta koskevan ohjeistuksen tärkeyttä. Ohjeistuksella on hallituksen esityksen perustelujen mukaan tarkoitus osaltaan varmistaa, ettei ilmoituksen tekemisen yhteydessä ilmoiteta esimerkiksi tarpeettomia työntekijöiden tai lasten henkilötietoja.

Henkilötietojen käsittelyn suojatoimien vahvistamiseksi valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 5 momentti, jossa säädetään pykälässä tarkoitettujen ilmoitusten säilytysajoista. Ilmoitukset säilytetään, kunnes vuosi on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona ilmoitus tehtiin. Säilytysaika liittyy ehdotetun 57 b §:n mukaisiin ilmoituksen johdosta tehtäviin toimenpiteisiin. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että yksi kalenterivuosi on riittävä aika, jonka kuluessa tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan poistamiseksi saadaan suoritettua. Samalla turvataan se, ettei epäkohtailmoituksia säilytetä tarpeettoman kauan.

57 b §. Toimenpiteet ilmoituksen johdosta. Pykälän luettavuuden parantamiseksi valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 momentista poistetaan aluehallintovirastoa sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa koskevat maininnat, sillä ne ilmenevät momentin ensimmäisestä virkkeestä.

Valiokunta ehdottaa pykälän 3 momenttia selkeytettäväksi siten, että ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäätöjen estämättä, jos se on välttämätöntä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ja epäkohdan ja ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Ehdotus vastaa 57 a §:n 3 momentin kohdalla tehtyä vastaavaa muutosehdotusta.

Pykälän 6 momentissa, jossa säädetään ilmoituksen johdosta tehtyjen muutosten ilmoittamisesta muutoksen kohteena olevan lapsen huoltajalle, ei ole riittävän selkeästi rajattu huoltajalle annettavien tietojen sisältöä, jolloin se mahdollistaa sen, että ilmoitus huoltajille voi sisältää lasta koskevien tietojen ohella ilmoittajan sekä ilmoituksen kohteena olevaan tapahtumaan liittyvien työntekijöiden tietoja. Valiokunta ehdottaa säännöksen täsmentämistä siten, että ilmoitus lapsen huol-

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

tajalle siitä, mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty, rajataan koskemaan varhaiskasvatustoiminnassa tapahtuneita muutoksia.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 249/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varhaiskasvatuslain (540/2018) 1 §:n 6 momentti ja 36 §:n otsikko sekä
lisätään 36 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 57 a ja 57 b § seuraavasti:

1 § (Uusi)

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Lapsen mahdollisuudesta osallistua perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen on huolehdittava. Päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään päiväkodin ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Lisäksi päiväkodissa järjestettävän esiopetuksen valvontaan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuuteen sovelletaan 55—58 §:ää.

36 §

Päiväkodin henkilöstön mitoituksesta poikkeaminen

Poikkeaminen 35 §:ssä tarkoitettusta suhdeluvusta ei ole sallittua henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä.

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

57 a §

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Lain 26—30 §:ssä tarkoitettuun varhaiskasvatushenkilöstöön kuuluvan on toimittava siten, että lapsen varhaiskasvatus toteutetaan tässä laissa edellytetyllä tavalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun työ- tai virkasuhteisen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa tässä laissa säädetyn mukaisesti. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle.

Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä, jos se on välttämätöntä ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ja epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on laadittava kirjallisena ja pidettävä julkisesti nähtävillä. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

Tässä pykälässä tarkoitetut ilmoitukset säilytetään, kunnes vuosi on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona ilmoitus tehtiin.

57 b §

Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Edellä 57 a §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneen varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavan henkilön tulee ilman aiheetonta viivytystä käynnistää tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei pystytä itsenäisesti poistamaan varhaiskasvatuksen toimipaikassa, on varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan annettava asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan on ilmoitettava asiasta edelleen aluehallintovirastolle tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei 1 ja 2 momentissa mainituista toimenpiteistä huolimatta poisteta. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä, jos se on välttämätöntä asian käsittelemiseksi ~~aluehallintovirastossa tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa~~ ja epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin 58 §:ssä säädetään.

Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

Jos varhaiskasvatustoimintaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi muutetaan ja muutoksella on erityistä merkitystä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta, on varhaiskasvatustoiminnan muutoksesta ilmoitettava muutoksen kohteena olevan lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle.

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2021 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 14.4.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Paula Risikko kok
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Sanna Antikainen ps
jäsen Marko Asell sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Pasi Kivisaari kesk
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Sari Multala kok
jäsen Jouni Ovaska kesk
jäsen Sofia Vikman kok
varajäsen Saara Hyrkkö vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen